

בבית המשפט העליון

בש"פ 1647/18

בש"פ 56/18

כבוד השופט מ' מזוז

לפני :

מדינת ישראל

המבקשת :

נ ג ד

אסי בסנו

המשיב :

בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996; ערר לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו מיום 1.1.2018 בבע"ח 16579-08-16 (ניתנה על-ידי השופט י' טופף)

י"ח באדר התשע"ח (5.3.2018)

תאריך הישיבה :

עו"ד מורן פולמן

בשם המבקשת :

עו"ד קובי בן ישעיה

בשם המשיבה :

החלטה

1. בקשה לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) להארכת מעצרו בפיקוח אלקטרוני של המשיב, ב-90 ימים, החל מיום 3.3.2018 או עד למתן פסק דין בת"פ 16579-08-16 בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, לפי המוקדם; וכן ערר המדינה על החלטתו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו מיום 1.1.2018 (השופט י' טופף) לפתוח "חלונות" במעצר המשיב בפיקוח אלקטרוני על מנת לאפשר לו לצאת לעבודה מידי יום.

2. ביום 7.8.2016 הוגש נגד המשיב ושמונה נוספים כתב אישום, שלימים תוקן. כתב האישום המתוקן, המונה תשעה אישומים, מייחס לנאשמים פעילות במסגרת

הארגון הגזעני והאלים "לה פמיליה", שהוקם על ידי אוהדים של קבוצת הכדורגל בית"ר ירושלים. המשיב נמנה על הנהגת הארגון החל מהקמתו בשנת 2005 ועד למעצרו ביולי 2016. שניים מן האישומים בכתב האישום נוגעים למשיב דנן - האישום הראשון והאישום החמישי - והם מייחסים לו עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה וחבלה במזיד. לפי עובדות האישום הראשון, ביום 3.10.2015 המשיב ונאשמים נוספים תקפו באופן מתוכנן אוהדי קבוצת הפועל תל אביב סמוך לאצטדיון "בלומפילד" - כשהם מצוידים בין היתר באלות בייסבול, בסכינים, בקבוקי זכוכית ומברגים ואף "פטיש תופסנים" מברזל - וגרמו לפציעת אחד מאוהדי הקבוצה היריבה עד כדי סכנת חיים. לפי האישום החמישי, תקפו המשיב ונאשמים נוספים ביום 3.7.2015 את אוהדי קבוצת מכבי חיפה לאחר משחק בין הקבוצות, בין השאר תוך זריקת בקבוקים, אבנים ומקלות על רכבים תוך נסיעה.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המדינה בקשה לעצור את המשיב עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. ביום 12.3.2017 קבע בית המשפט כי קיימות ראיות לכאורה נגד המשיב בנוגע לאישומים המיוחסים לו. כמו כן נקבע כי קיימת בעניינו עילת מעצר של מסוכנות הנלמדת ממידת מעורבותו באירועים ומעברו הפלילי, ויש לבחון את שאלת מעצרו באמצעות תסקיר שירות המבחן. ביום 4.4.2017 התקבל תסקיר מעצר בעניינו של המשיב, בו תואר כי בעבר התקשה המשיב לשתף פעולה עם תהליכים טיפוליים אליהם הופנה בשל מעורבות פלילית קודמת. להתרשמות שירות המבחן, רמת הסיכון הנובעת מהמשיב היא גבוהה. עם זאת, הוערך כי בלידת בנו בסמוך לאחר מעצרו יש בכדי להפחית סיכון לפגיעה באמון שיינתן בו לצורך השחרור. לאחר שנבחנו מפקחים מקרב משפחת אשת המשיב, המליץ שירות המבחן על שחרור לחלופת מעצר.

4. לאור המלצת שירות המבחן הורה בית המשפט המחוזי ביום 6.4.2017 על מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני. מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני הוארך בהסכמתו שלוש פעמים, בימים 1.6.2017, 7.9.2017 ו-3.12.2017.

5. ביום 29.6.2017 הורשע המשיב על פי הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן, במסגרת הסדר טיעון. בינתיים גם נשמעו הטיעונים לעונש אך טרם נקבע מועד למתן גזר הדין.

6. ביום 5.12.2017 נדונה בבית משפט המחוזי בקשה מטעם המשיב להתיר לו חלונות בפיקוח האלקטרוני באופן שיוכל לצאת לעבודה מידי יום. בהחלטתו מאותו היום ציין בית המשפט המחוזי כי בהודאתו של המשיב בכתב האישום המתוקן יש כדי לצמצם את המסוכנות הנשקפת ממנו. על כן הורה בית המשפט על קבלת תסקיר לצורך שקילת הבקשה. שירות המבחן מסר בתסקיר מיום 24.12.2017 כי חלה הפחתה מסוימת בסיכון הנשקף מהמשיב, כך שרמת הסיכון המוערכת להתנהגות אלימה ממנו היא בינונית-גבוהה. לאור התרשמות חיובית מהמפקח שהוצע כי יעסיק את המשיב, המליץ שירות המבחן על יציאת המשיב לעבודה. בהחלטה מיום 1.1.2018 אימץ בית המשפט את המלצת שירות המבחן וקבע כי המשיב יצא לעבודה באופן יומיומי בליווי מעסיקו. זאת לאור קבלת האחריות על ידי המשיב בכך שהודה במיוחס לו, ועמידתו בתנאי פיקוח אלקטרוני במשך התקופה בה היה עצור.

7. נגד החלטה זו הוגש ערר המדינה בבש"פ 56/18. לטענת המדינה לא היה מקום להקל במידה כזו בתנאי מעצרו של המשיב, וביתר שאת לאור השלב בו ניתנה ההחלטה – לאחר הרשעת המשיב ולקראת סיום משפטו. נטען כי שגה בית המשפט כאשר שקל את הודאתו של המשיב במסגרת הסדר טיעון ואת הרשעתו כנתונים המצדיקים הקלה בתנאים, לאור מסוכנותו שלא פחתה ואשר בשלב זה כבר אינה "לכאורית". התמשכות ההליך לא יכולה לשמש כשיקול להקל את מעצרו של המשיב, שכן האשם לדחייה במועדי הטיעונים לעונש עומדת לפתחו של המשיב ובא כוחו, וכי מכל מקום, משפטו של המשיב נמצא בישורת האחרונה כאמור. עוד טוענת המדינה כי פתיחת חלונות יציאה לעבודה, מהלך רוב שעות היום, במסגרת תנאי המעצר בפיקוח אלקטרוני פוגעת במהותו של המעצר בו נתון המשיב. עוד נטען כי לחובתו של המשיב עומדים גם עברו הפלילי ומעמדו הבכיר בארגון, וכי גם לפי הערכת המסוכנות העדכנית ביותר מטעם שירות המבחן מסוכנותו של המשיב נותרה גבוהה ובית המשפט קמא התעלם בהחלטתו מפרט זה.

בית משפט זה (השופט א' שהם) עיכב את החלטת בית משפט קמא "עד להחלטה אחרת", מתוך המתנה לקביעת מועד מתן גזר הדין בעניינו של המשיב. משמתן גזר הדין התעכב ובינתיים הוגשה גם הבקשה להארכת מעצרו של המשיב, אוחד הדיון בשני ההליכים בפני.

בינתיים הוגשה כאמור הבקשה בבש"פ 1647/18 להאריך את מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני ב- 90 ימים או עד למתן גזר דינו של המשיב, לפי המוקדם.

לטענת המדינה המשיב הורשע בשורה של עבירות חמורות, וכיום חזקת החפות כבר אינה עומדת לו. מסוכנותו של המשיב נלמדת מהעבירות בהן הורשע, וכן מעברו הפלילי הקודם. עוד מציינת המדינה כי משפטו של המשיב הגיע כמעט לסיומו – ניתנה הכרעת הדין ונשמעו הטיעונים לעונש, אך טרם נקבע מועד למתן גזר דין בעניינו, ואולם בית המשפט הביע תקוותו כי גזר הדין יינתן עד ליום 12.4.2018.

8. בדיון לפני חזרה באת כוח המדינה על נימוקי הערר והבקשה כמפורט לעיל. הודגש כי המשיב כבר הורשע ולא עומדת לו עוד חזקת החפות, והוא צפוי לעונש מאסר משמעותי, ואין כל צידוק דווקא בשלב זה להקל בתנאי המעצר בפיקוח אלקטרוני. בנוסף הוטעם כי החלטת בית משפט קמא להתיר "חלונות" של 13 שעות מידי יום לצרכי עבודה אינה מתיישבת עם מהותו של מעצר בפיקוח אלקטרוני ואינה נותנת גם מענה למסוכנות המשיב כפי העולה מתסקירי המבחן בעניינו. לענין זה הוזכר כי למשיב עבר פלילי קודם בעבירות אלימות, ולאחרונה הורשע בכתב אישום נוסף בעבירות אלימות.

מנגד, טען בא כוח המשיב כי אף שכבר ניתנה הכרעת דין ונשמעו כבר הטיעונים לעונש, טרם נקבע מועד למתן גזר הדין, וכי בינתיים הדרדר מצבם הכלכלי של המשיב ומשפחתו, ויציאתו לעבודה נועדה לסייע למשפחה להתמודד עם קשייה הכלכליים. כן נטען כי המשיב מופלה לרעה לעומת נאשמים אחרים בתיק (מגידיש) שהותר לו לצאת לעבודה מבלי שהמדינה ראתה לערוך על כך. הודגש כי עיקר עניינו של המשיב בהיתר ליציאה לעבודה ולא בשאלת הארכת מעצרו. בתגובה לטענת האפליה ציינה באת כוח המדינה כי מגידיש הורשע באישום אחד בלבד, ומדובר בנאשם ללא עבר פלילי ועם תסקיר שקבע העדר מסוכנות. אף המשיב עצמו תאר בפני את מצוקתו הכלכלית ואת הצורך שלו ביציאה לעבודה לשם תמיכה במשפחתו.

דיון והכרעה

א. אשר להארכת מעצר המשיב בפיקוח אלקטרוני –

9. כידוע, במוקד הדיון בבקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק המעצרים עומדים קצב התקדמות ההליך והאיזון בין זכויות הנאשם לבין הצורך בשמירת שלום הציבור ותקינות ההליך המשפטי. במסגרת זו על בית המשפט לתת דעתו, בין היתר, לאופי העבירות המיוחסות לנאשם ולמידת המסוכנות הנשקפת ממנו, כמו גם לעוצמת

עילות המעצר הסטטוטוריות המתקיימות בנאשם. העבירות בהן מואשם המשיב הן חמורות ומצביעות בעליל על המסוכנות הנשקפת ממנו, כעולה גם מתסקירי שירות המבחן בעניינו. על כן, גלוי וברור אפוא כי בשלב זה של ההליכים, לאחר שהמשיב כבר הורשע על פי הודאתו ונשמעו טיעונים לעונש, ואנו מצויים ערב גזר הדין, יש להיענות לבקשת המדינה להארכת המעצר כמבוקש, וכמצוין לעיל, למעשה אף המשיב מיקד את התנגדותו אך לערר המדינה בנוגע לחלונות היציאה לעבודה.

ב. אשר ל"חלונות" במעצר לצרכי עבודה -

10. אף כי ניתן להבין את תרעומתו של המשיב על העיכוב במתן גזר הדין בעניינו ואת רצונו לסייע במצוקה הכלכלית אליה נקלעה משפחתו עקב מעצרו, איני רואה מנוס מקבלת ערר המדינה וביטול החלטת בית משפט קמא בדבר פתיחת "חלונות" ליציאת המשיב לעבודה מידי יום.

11. בבש"פ 77/17 פלוני נ' מדינת ישראל (11.1.2017) עמדתי על מהותו של מעצר בפיקוח אלקטרוני, ובין היתר נקבע שם -

"מי שנעצר בפיקוח אלקטרוני הוא בגדר עצור, ולא בגדר משוחרר בערובה (חלופת מעצר), ומסטאטוס נורמטיבי זה גם נגזרות זכויותיו והמגבלות החלות עליו. אין מדובר בסטאטוס ביניים בין מעצר לשחרור בערובה אלא מדובר במעצר המתבצע בתנאים אחרים - לא מאחורי סורג ובריח אלא במקום אחר שקבע בית המשפט, ותחת פיקוח אלקטרוני ותנאים מגבילים שנקבעו לגביו, חלף פיקוח של סוהרים וחומות הכלא. לסטאטוס המשפטי של מי שנתון בתנאי פיקוח אלקטרוני כעצור יש השלכות בהיבטים שונים (כגון לענין תוצאות הפרה של תנאי הפיקוח האלקטרוני), לרבות בהיבט הנוגע לעניינו של "חלונות פיקוח"..."

הוראה זו של המחוקק [סעיף 22ד(1)(ג) לחוק המעצרים] מצביעה על כך כי חלונות פיקוח של מי שנתון במעצר בפיקוח אלקטרוני מוגבלות ככלל לצרכים אישיים חיוניים ("טיפול רפואי, טיפול נפשי או טיפול אחר הדרוש למפוקח"), או לצרכים טיפוליים-שיקומיים ("פגישה עם קצין מבחן" או "לתכלית אחרת שהומלצה בתסקיר המעצר").

ברוח זו יש ליתן תוכן גם להוראת העוללות בדבר התרת חלון פיקוח "לתכלית חשובה אחרת, מטעמים

שיירשמו". מעבר לסייג הקבוע בחוק בדבר חשיבות התכלית, נדרש לדעתי גם שהתכלית תעלה בקנה אחד עם המגמה העולה מהתכליות שפורטו במפורש בחוק ועם תכליות המעצר בכלל... ברוח זו גם נפסק כי מעצר בפיקוח אלקטרוני אינו מתיישב עם היתר ליציאה לעבודה (בש"פ 966/16 זידאן נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (28.2.2016)), וכי אף שקיימת סמכות לפתיחת חלון פיקוח לצרכי עבודה כאמור, יש להפעילה במשורה ורק במקרים יוצאי דופן (בש"פ 6815/16 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (13.9.2016); בש"פ 2296/16 חג'ג' נ' מדינת ישראל, פסקה 16 (15.5.2016)) (שם בפסקאות 13-14, ההדגשות במקור).

ובענין זידאן הנזכר לעיל קבע בית המשפט לענין יציאה לעבודה של עצור בפיקוח אלקטרוני כדלקמן -

"כזכור, מטרתה של תכנית הפיקוח האלקטרוני במתכונתה הנוכחית היא לשמש אמצעי מעצר נוסף לעצורים, שמפאת מסוכנותם לא ניתן היה לשחררם לחלופה שיהא בה כדי להפחית דייה ממסוכנות זו. נודעת לדברים אלה משמעות מקום שבית המשפט מתבקש לאשר יציאה לעבודה של מי שנעצר עד תום ההליכים. כפי שברור שמי שעצור מאחורי סורג ובריה לא ניתן לאפשר את יציאתו לעבודה, בה במידה הדעת נותנת כי מי שעצור באיזוק אלקטרוני לא ניתן לאפשר לו לשהות מחוץ למקום הפיקוח למטרה זו, לא כל שכן מקום שמדובר בבקשה לצאת מתחומו למספר שעות רב כל כך. סבורתני כי יציאה ממקום הפיקוח לפרק זמן ממושך, להבדיל מפתיחת "חלונות" באישור בית המשפט כגון לצרכי התאווורות, סידורים רפואיים או הגעה לדיונים בבית המשפט, חוטאת למטרת הפיקוח וסותרת את עצם היותו של המפוקח בסטטוס של עצור עד תום ההליכים" (שם בפסקה 9, ההדגשה במקור).

12. נוכח האמור ובהתחשב בכלל נסיבות הענין איני סבור שהחלטת בית משפט קמא לענין התרת "חלונות" לצרכי עבודה, יכולה לעמוד, למרות המלצת שירות המבחן.

לצד זאת, יש כאמור ממש בהתרעמותו של המשיב על העיכוב במתן גזר דינו, ויש לקוות כי בית משפט קמא יעשה כל מאמץ להחיש את מתן גזר הדין.

13. סוף דבר:

- א. מעצרו של המשיב בפיקוח אלקטרוני מוארך בזה ב-90 ימים, החל מיום 3.3.2018 או עד למתן גזר הדין בעניינו, לפי המוקדם;
- ב. החלטת בית משפט קמא מיום 1.1.2018 לפתוח "חלונות" במעצר המשיב בפיקוח אלקטרוני על מנת לאפשר לו לצאת לעבודה מידי יום - מבוטלת.

ניתנה היום, י"ט באדר התשע"ח (6.3.2018).

ש ו פ ט